

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33876
Nom: Fonts de la història de l'art
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau en Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau en Història de l'Art	Formación básica: Conocimientos Instrumentales de la Historia del Arte	BÀSICA

COORDINACIÓ

JEREZ MOLINER ANGEL FELIPE

MONTERO TORTAJADA MARIA DE LA ENCARNACION

LOPEZ TERRADA MARIA JOSE

RESUM

"Fonts de la Història de l'Art" és una assignatura de formació bàsica de segon curs, inclosa en la matèria que s'ocupa dels coneixements instrumentals de la Història de l'Art. El seu objectiu principal és mostrar a l'alumnat les eines necessàries per a la correcta investigació en Història de l'Art, entesa com a disciplina científica. La primera part del curs es dedica a fixar conceptes propis de la investigació històrica, distingint entre els elements primaris o *fonts* i els complementaris, que han d'utilitzar-se en l'estudi històric artístic, a exposar la seua diversitat tipològica, classificacions i una selecció de cada període històric. La segona part pretén familiaritzar a l'estudiant amb les normes bàsiques del procés de coneixement en la nostra disciplina: plantejament del tema, estat de la qüestió, fases de treball, normes de referència bibliogràfica, tècniques i mètodes de recerca i d'anàlisi de les fonts i de la bibliografia secundària i exposició de resultats.

grafia secundària i exposició de resultats.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No són necessaris requisits previs per a cursar aquesta assignatura, encara que és evident que els continguts impartits en la matèria de primer curs Introducció a la Història de l'Art poden facilitar el seu aprenentatge.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1006 - Grau en Història de l'Art

Capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de la informació procedent dels diversos continguts de la història de l'art i la seua aplicació en l'activitat professional.

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.

Capacitat per reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre aspectes de la producció artística en les diferents facetes.

Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta i capacitat per realitzar-ne una síntesi a partir d'un posicionament crític.

Coneixement i maneig de les principals fonts literàries i documentals de la història de l'art per a l'elaboració de treballs d'investigació.

Saber aplicar els coneixements instrumentals aplicats a la història de l'art per interpretar i manejar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art.

Saber aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'història de l'art.

Saber utilitzar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesis, la realització de síntesi i la formulació ordenada de conclusions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. EL CONCEPTE DE FONT PER A LA INVESTIGACIÓ HISTORICO ARTÍSTICA: Tipus i classificació

EL CONCEPTE DE FONT PER A LA INVESTIGACIÓ HISTORICO ARTÍSTICA: Tipus i classificació

2. EL PROCÉS DE CONEIXEMENT: Lestat de la qüestió i les fases del treball d'investigació

EL PROCÉS DE CONEIXEMENT: Lestat de la qüestió i les fases del treball d'investigació

3. LES FONTS DE LA HISTÒRIA DE L'ART ANTIC I MEDIEVAL: Característiques i exemples destacats

LES FONTS DE LA HISTÒRIA DE L'ART ANTIC I MEDIEVAL: Característiques i exemples destacats

4. LES FONTS DE LA HISTÒRIA DE L'ART MODERN I CONTEMPORANI: Característiques i exemples destacats

LES FONTS DE LA HISTÒRIA DE L'ART MODERN I CONTEMPORANI: Característiques i exemples destacats

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	10,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	60,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

CLASSES PRESENCIALES:

1) Classes teòriques: en les quals el professorat exposarà a l'alumne/a els aspectes essencials de la matèria, tractaran de sistematitzar els continguts i proporcionaran i facilitaran bibliografia per a la preparació de l'examen.

2) Classes pràctiques: realització d'exercicis pràctics tindrà lloc durant 1 hora a la setmana, dins de les classes presencials establides al llarg del curs. L'objectiu és ajudar a l'alumne/a en l'exercici de la lectura, l'anàlisi i la comprensió de les fonts o bé dels treballs publicats que es faciliten en la bibliografia de referència

PREPARACIÓN DE CLASES TEÓRICAS:

Realització de lectures aconsellades, consultes de materials a través de l'Aula Virtual i revisió dels continguts impartits en les classes prèvies.

PREPARACIÓN DE TRABAJOS PRÁCTICOS:

Busca d'informació i elaboració de memòries o treballs seguint unes pautes i una metodologia especialitzada.

TUTORÍAS:

a) Tutorías programadas:

L'alumne/a podrà assistir a tutories programades per part del professorat amb la finalitat d'ampliar aspectes teoricopràctics, en sessions programades fora de l'horari docent.

b) Tutorías no programadas:

L'alumne/a podrà assistir a les hores d'atenció que el professorat tinga establides amb la fi de realitzar consultes sobre qualsevol aspecte o dubte relacionat amb l'assignatura.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS:

Dins d'aquest apartat s'inclou l'assistència obligatòria de l'alumne/a a una activitat organitzada pel professorat de l'assignatura a banda de les classes presencials, i que pot consistir en una pràctica d'arxiu o biblioteca o en l'assistència a un seminari o conferència específica. Perquè siga valorada l'activitat, caldrà entregar-se una memòria sobre l'activitat realitzada. Les característiques i estructura de la memòria es comunicarà a l'alumne/a amb anterioritat a la realització de l'activitat.

e; a l'alumne/a amb anterioritat a la realització de l'activitat.

AVALUACIÓ

S'avaluarà:

1r El seguiment de la preparació de les classes teòriques i de les classes pràctiques a través d'una a varies proves de seguiment.

2n L'assistència a l'activitat complementària i la seua posterior avaluació.

3r La realització d'un treball pràctic individual en què s'utilitzen els continguts propis de la matèria.

4t L'examen final, en què es valoraran tant l'exposició dels coneixements teòrics adquirits com la seua aplicació pràctica. La qualificació perquè l'examen puga ser ponderat amb els altres apartats serà d'un mínim de 4 sobre 10.

El percentatge exacte que representa cadascun d'aquests aspectes en la nota final és el següent:

Examen	50%
Proves de seguiment i activitats complementàries	30%
Avaluació de treballs individuals	20%
TOTAL	100%

Per a la segona convocatòria:

Com les proves de seguiment, el treball individual i les activitats complementàries es plantegen com a fórmules d'adquisició progressiva del coneixement, en la segona convocatòria sols podrà recuperar-se l'examen, amb l'exigència d'un mínim de 4 sobre 10.

el treball individual i les activitats complementàries es plantegen com a fórmules d'adquisició progressiva del coneixement, en la segona convocatòria sols podrà recuperar-se l'examen, amb l'exigència d'un mínim de 4 sobre 10.

BIBLIOGRAFIA

- ARIAS SERRANO, L. Las fuentes de la historia del arte en la época contemporánea. Barcelona: Ediciones del Serbal, 2012.
- BORRÁS GUALIS, G. Cómo y qué investigar en historia del arte. Una crítica parcial de la historiografía del arte española. Barcelona: Ediciones del Serbal, 2001
- CALVO SERRALLER, F.; PORTÚS, J. Fuentes de la Historia del Arte II. Madrid: Historia 16, 2001.
- CASTELLÓ, M. (coord.) Escribir y comunicarse en contextos científicos y académicos. Conocimientos y estrategias. Barcelona: Graó, 2007.
- CHECA, F.; GARCÍA FELGUERA, M.S.; MORÁN TURINA, M. Guía para el estudio de la Historia del Arte. Madrid: Cátedra, 1987.
- CHIPP, H.B. Teorías del arte contemporáneo. Fuentes artísticas y opiniones críticas. Madrid: Akal, 1995
- ECO, U. Cómo se hace una tesis. Barcelona: Gedisa, 1982.
- FREIXA, M. et al. Introducción a la Historia del arte. Fundamentos teóricos y lenguajes artísticos. 2ª ed. Barcelona: Barcanova, 1991.
- LAFUENTE FERRARI, E. La fundamentación y los problemas de la Historia del Arte. Madrid: Instituto de España, 1985.
- RAMÍREZ, J. A. Cómo escribir sobre arte y arquitectura. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1996.
- SCHLOSSER, J. La Literatura artística. Madrid: Cátedra, 1993 (Ed. orig., 1924).
- YARZA LUACES, J. Fuentes de la Historia del Arte I. Madrid: Historia 16, 1997.
- AZCÁRATE RISTORI, J. M.; CERVERA VERA, J.; MORALES Y MARÍN, J. L. (coors.) Colección de documentos para la Historia del Arte en España. 3 vols. Madrid: Real Academia de Bellas Artes de San Fernando - Zaragoza: Museo e Instituto Camón Aznar, 1981-1982.
- BORDINI, S. Materia e imagen. Fuentes sobre las técnicas de la pintura. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1995.
- CASSANY, D. Afilar el lapicero. Guía de redacción para profesionales. Barcelona: Anagrama,

2007.

- FERNÁNDEZ ARENAS, J.; BASSEGODA I HUGAS, B. (dirs.) Fuentes y documentos para la historia del arte. Barroco en Europa. Barcelona: Gustavo Gili, 1983.
- FREIXA I SERRA, M. (dir.) Fuentes y documentos para la historia del arte. Las vanguardias del siglo XIX. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.
- GARRIGA, J. (dir.) Fuentes y documentos para la historia del arte. Renacimiento en Europa. Barcelona: Gustavo Gili, 1983.
- LOZANO, J. El discurso histórico. Madrid: Alianza Editorial, 1987.
- PITARCH, A. J. (dir.) Fuentes y documentos para la historia del arte. Arte Antiguo. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.
- SÁNCHEZ CANTÓN, F. J. Fuentes literarias para la Historia del arte español, 5 vols. Madrid: Ministerio de Instrucción Pública, 1923-1941.
- THUILLIER, G.; TULARD, J. Cómo preparar un trabajo de historia. Métodos y técnicas. Barcelona: Oikos Tau, 1989.
- YARZA, J.; GUARDIA, M.; VICENS, T. Fuentes y documentos para la historia del arte. Arte Medieval I. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.
- YARZA, J. (dir.) Fuentes y documentos para la historia del arte. Arte Medieval II. Barcelona: Gustavo Gili, 1982.